

Eksofficer i tortursag: Abu Ghraib og Hommel-sagen spøjte

1. marts 2018 Ritzaus Bureau Frederik Hagemann-Nielsen... 406 ord Id: e6a56d72

En eksofficer siger, at han blev spurgt, om han kunne tage ansvaret, hvis Danmark blev trukket ud af Irak.

København

Tilbage i 2012 vakte det stor opsigt, da Anders Kærgaard, en tidligere efterretningsofficer, stod frem med videoptagelser af en episode fra 2004, hvor en gruppe irakere blev taget til fange af danske soldater.

De 23 irakere, en af dem er siden afgået ved døden, hævder, at de blev udsat for overgreb især af det irakiske politi.

Men Forsvarsministeriet er medansvarlig, fordi danske soldater overlod irakerne til de lokale myndigheder, påstår de.

Missionen blev døbt "Operation Green Desert". Her 14 år senere afhøres Anders Kærgaard ved civilsagen i Østre Landsret.

Han bliver først bekendt med den pågældende episode, da han efterfølgende gennemser videomaterialet.

- Jeg ser det (at civile irakere bliver udsat for vold af irakiske styrker, red.) og tænker: Her har vi noget, der skal rettes op på.

Derefter tager Anders Kærgaard kontakt til en af sine overordnede.

- Han spørger mig lidt overraskende, om jeg ved, hvad det her betyder. Vi kommer til at snakke om, at vi formentlig bliver trukket ud af Irak, hvis der kommer endnu en fangesag.

Anders Kærgaard forklarer, hvordan sagen om det berygtede fængsel Abu Ghraib fyldte meget i bevidstheden hos de danske styrker. Man tænkte også på sagen med efterretningsofficeren Annemette Hommel, der blev beskyldt for at bruge torturmetoder under forhør af fanger.

- Han spørger mig direkte, om jeg kan tage ansvar for, at danskerne bliver trukket ud.

- Jeg analyserer lynhurtigt - og forkert - at det var vigtigt, at vi var til stede ved det irakiske valg få måneder senere, forklarer han.

Ministeriet kræver at blive frifundet. Danskerne dannede blot en ydre ring ved Green Desert, og man kendte ikke til risikoen for tortur i et fængsel i Basra, lyder det.

Anders Kærgaards arbejdsopgaver bestod blandt andet i at behandle efterretninger og oplysninger, der blev indhentet fra samarbejdspartnere.

Selv om han i 2012 lækkede videomaterialet til Ekstra Bladet, er der stadig store dele af hans arbejde som soldat, der er omfattet af tavshedspligt.

Undervejs i afhøringen kommer han i tvivl om, hvorvidt nogle af hans udtalelser kolliderer med tavshedspligten. Han kigger hen imod Forsvarsministeriets advokat for at være på den sikre side.

"Det må du gerne svare på" eller "Nej, det må du ikke sige", har det lydt flere gange fra advokat Peter Biering.

Igennem flere år fastholdt Forsvaret, at danske soldater ikke optog video under operationen. Men da optagelserne kom frem, undskyldte Forsvaret efter en større undersøgelse, at man tidligere havde givet forkerte oplysninger.

/ritzau/